

Halos wala tayong nalaman tungkol sa buhay ng apostol na si Pedro mula sa Kunsilyo ng Jerusalem, sa taong 49 (tingnan ang Gawa 15), hanggang nang sulatin niya ang liham na ito, nang dakong taong 64. Ngunit tiyak na nagtungo siya sa Roma. Nangasiwa siya sa buong Iglesia, kaya kailangan niyang puntahan na tulad ni Pablo ang pusod ng daigdig na Romano, bagamat magkaiba ang kanilang layunin.

Tinitiyak ng isang sinaunang tradisyon na napatay siya sa pag-uusig ni Nero, noong 66, at inilibing siya sa burol ng Batikano. Ang mga pagsisiyasat nitong ilang taong nagdaan ay nakatulong upang matuklasan naman ang isang libingan at mga butong pinapatunayan ng mga inskripsyon na mga buto ng apostol, ang unang Bato ng Iglesia.

Samakatwid, malapit na ang kanyang kamatayan nang isinulat niya ang liham na ito mula sa Roma. Hindi angkin ni Pedro ang karunungan o talinong pampanitikan ni Pablo. Sa halip, sa pamamagitan ng mga payak na pangungusap siya nagsasalita sa mga Kristiyano ng lalawigan ng Asia, na pinagsisimulan ng mga unang pag-uusig.

Kaiba kay Pablo, hindi siya nababahala sa paglilinaw o pagtatanggol sa pananampalataya. Sinisikap niyang hikayatin ang mga naghihirap na mananampalataya sa pagpapaalala sa kanila ng halimbawa, na si Kristo, at sa pagpapaliwanag sa mga bunga ng pagbibinyag.

Sa liham na ito, mula sa 1:3 hanggang 3:7, ipinaaalaala ng lahat ang pagdiriwang sa binyag sa sinaunang Iglesia: himno, homiliya sa ritwal at sa buhay-Kristiyano. Kay Pedro, iyon ang pinakamabuting paraan upang mapaalalahanan ang kanyang mga mambabasa tungkol sa kanilang kalagayang Kristiyano.

Nagsasabi ang pagwawakas ng liham na sumulat si Pedro sa tulong ni Silvano na naging alagad ni Pablo. Ito ang dahilan kung bakit makikita sa ilang talata ang gayunding paksa sa mga liham ni Pablo.

1 • ¹Bati ni Pedro, apostol ni Jesu-
cristo, sa mga Judiong nangi-
ngibang-bayan na nakakalat sa Ponto,
Galasya, Capadocia, Asia at Bitinia,
sa inyong hinirang ²ng Diyos Ama
ayon sa kanyang pasya noong una pa at
binanal ng Espiritu upang sumunod at
mawisikan ng dugo ni Jesucristo.
Sumagana sa inyo ang kagandahang-
loob at kapayapaan.

Iniligas na kayo

³Purihin ang Diyos na Ama ni Jesucristo-
tong Panginoon dahil sa laki ng kanyang
awa! Sa pagbuhay muli kay Jesucristo,
isinilang niya tayo at pinaasa sa buhay ⁴-
ang pamanang nakalaan sa inyo sa langit
na walang kamatayan, panghahawa o
pangungupas. ⁵Sapagkat iniingatan kayo
ng pananampalataya sa tulong ng ka-
pangyarihan ng Diyos para sa kaligtasang
mabubunyag sa huling panahon. ⁶Ito ang
dahilan ng inyong galak, magdalamhati
man kayo nang panandalian ngayon sa
iba't ibang pagsubok. ⁷Sa gayon sinu-
subok ang inyong pananampalataya na
parang ginto sa pugon. Mahalaga pa ang
pananampalataya kaysa lumilipas na
ginto at nagdadala iyon sa inyo ng papuri,
kaluwalhatian at karangalan sa pagpa-
pakita ni Jesucristo.

• **1.1** Bigyang-pansin ang pagbati; "Sa pangalan
ng Ama, ng Anak at ng Espiritu Santo," na katulad din
ng pagbati ni Pablo.

Maaring maging pangaral ng lider ng isang
pamayanang Kristiyano ang talatang ito na pinatu-
tungkol sa mga nasa hustong gulang, na katatapos pa
lamang binyagan. Nang mga panahong iyon, higit na
abala ang mga tao, di tulad ngayon, sa kanilang
kaligtasan pagkatapos mamatay. Sa mga binibin-
yagan, ipinaliliwanag ng mga apostol ang *pamana* na
ito ng Diyos na inilalaan sa kanila at napagtagumpayan
na ni Kristo sa kanyang muling pagkabuhay: *ang
pamana na walang kamatayan, panghahawa o
pangungupas* (4).

Ngunit nalalaman ng bagong binyag na nalagay sa
panganib at pinag-usig ang kanilang paniniwala.
Nangangahulugan ang paghingi sa binyag ng pagta-
talaga sa sarili kay Kristo hanggang sa kamatayan.

Hindi man ninyo siya nakita... (8). Pag-asa, pa-
nanampalataya, pag-ibig kay Kristo, ang tatlong

⁸Iniibig ninyo siya na hindi ninyo
nakita, at hindi man ninyo nakita,
nananalig pa rin kayo sa kanya at naga-
galak kayo nang isang kasayahang di
mahayag na taglay ang luwalhati. ⁹Naka-
kamtan na nga ninyo ang hangganan ng
inyong pananampalataya: ang kaligtasan
ng inyong kaluluwa.

¹⁰Ito ang kaligtasang sinuri at siniyasat
ng mga propeta at ipinahayag na
ipagkakaloob ng Diyos sa inyo. ¹¹Ngunit
nakapaghanap lamang sila nang tinukoy
ng Espiritu ni Kristo na nasa kanila, ang
panahon at mga pangyayaring ito: ang
mga hirap ni Kristo at ang kaluwalhatian
kasunod nito.

¹²Ibinunyag sa kanila ng Diyos na
inihanda nila ang mga bagay na ito hindi
para sa kanilang sarili kundi para sa inyo.
Kaya ngayon, pagkasugo sa Espiritu
Santo mula sa langit, ipinahayag ng mga
nag-ebanghelyo sa inyo ang mga daki-
lang bagay na ito na minimithing mau-
nawaan maging ng mga anghel.

Magpakabanal kayo

• ¹³Kaya maging handa ang inyong isi-
pan at kayo'y maging mahinahon upang
maghintay sa ipagkakaloob sa inyo
kapag nagpakita si Jesucristo. ¹⁴Pag-
sunod ninyo sa aral, huwag na ninyong

panloob na lakas na umaakit sa mga Kristiyano upang
magsama-sama. Dumating sa kaluwalhatian si Kristo sa
pagdaan sa paghihirap. Sinusunod ng Kristiyano
ang nasabi ring landas at alam na niya ang tunay na
kagalakan sa gitna ng mga pagsubok.

• **13.** Dito nabubuo ang dapat asahang bunga ng
binyag. Hindi tayo makalalakad nang paorong; ang
pagsuko sa mga kasamaan ng sanlibutan ay nanga-
ngahulugan ng pagbabalik sa pagkaalipin na pinag-
hanguan sa atin ni Kristo sa pamamagitan ng kanyang
dugo.

^{22-25:} Dito, nakikilala natin ang *pagkasilang na
muli, ang pagkasilang mula sa langit*, na sinabi ni
Jesus kay Nicodemus sa Juan 3:9.

Ang sumunod ay isang panawagan upang mamuhay
nang ganap: hindi nakagapos sa mga bagay ng kasa-
lukuyan, ngunit nananabik na mamuhay nang maka-
buluhan at may kabanalan sa harap ng Diyos, ayon sa
kanyang kaloob sa atin.

balikan ang dating pamumuhay at mga pagnanasa noong mangmang pa kayo. ¹⁵Tularan ninyo ang tumawag sa inyo: banal siya kaya maging banal din kayo sa lahat ng inyong pamumuhay. ¹⁶Nasusulat: “Maging banal kayo sapagkat ako’y banal.”

¹⁷Tinatawag ninyong Ama ang humahatol nang walang pagtatangi sa ginawa ng bawat isa, kayat mamuhay kayong may banal na pagkatakot habang nangingibang-bayan kayo. ¹⁸Alalahanin na tinubos kayo mula sa walang kabuluhang pamumuhay na galing sa inyong mga ninuno, hindi ng lumilipas na pilak at ginto, ¹⁹kundi ng mahalagang dugo ni Kristo, ang korderong walang dungis at kapintasan. ²⁰Itinadhana siya ng Diyos bago pa likhain ang sanlibutan at ibinunyag naman alang-alang sa inyo sa mga huling araw na ito. ²¹Dahil sa kanya, sumasampalataya kayo sa Diyos na muli siyang ibinangon mula sa mga patay at niluwalhati nang sumampalataya nga kayo at umasa sa Diyos.

²²Sa pagsunod ninyo sa katotohanan, nilinis na ninyo ngayon ang inyong kaluluwa patungo sa matapat na pag-ibig sa mga kapatid, kaya magmahalan sana kayo nang buong puso. ²³Sapagkat muli kayong isinilang sa bisa ng salita ng Diyos

na buhay at nananatili nang walang-hanggan. Walang kamatayan ang binhing iyon, kundi nananatili; ²⁴ayon sa kasulatan: *Gaya ng damo ang tanang laman at gaya ng bulaklak sa parang ang kanyang kaluwalhatian, nalalanta ang damo, nalalagas ang bulaklak* ²⁵ngunit ang salita ng Poong Maykapal ay nananatili magpakailanman. Ang salitang ito ang ebanghelyong ipinangangaral sa inyo.

Si Kristo ang batong-panulok

2 ¹Kaya nga, talikdan ninyo ang kahit anumang kasamaan, panda-
raya, pagkukunwari, pagkainggit, at paninirang-puri. ²Waring mga sanggol, manabik kayo sa purong latas – ang Salita – sa tulong nito kayo lakasi at maliligtas. ³Hindi ba ninyo *natikman kung gaano kabuti ang Panginoon?*

⁴Siya ang buhay na bato na itinakwil ng mga tao, ngunit hinirang ng Diyos at mahalaga sa kanya. Kaya paglapit ninyo sa kanya ⁵naging mga buhay na bato rin kayo at itinatayong parang isang espirituwal na templo. Naging banal na lahi kayo ng mga pari upang mag-alay ng mga handog na espirituwal na haing kalugod-lugod sa Diyos sa pamamagitan ni Jesucristo. ⁶Tingnan ninyo ang sinasabi ng Kasulatan: “*Naglalagay ako ngayon sa*

• **2.1** Dalawang salita ang namumukod sa talatang ito: *bato at pari*. Binabanggit dito kung magiging ano dapat ang mga bagong Kristiyano.

Naging mga buhay na bato rin kayo. Ang Diyos ang *bato na namumukod-tangi*, at dito matatalisod ang lahat ng hindi siya nakita o hindi siya napapansin (Isaias 8:14). Sa ibang kahulugan, si Jesus ang *bato na itinakwil* ng mga *magtatayo*, na naging panulukang-bato ng isang bagong gusali: ito ang bagong bayan ng Diyos, ang Iglesia (Isaias 28:16, Salmo 118:22). At ang mga Kristiyano ang mga bato ng Iglesia ng ito: *batong-buhay*, sapagkat bawat isa ay nakikibahagi sa buhay ng Diyos, at sapagkat bawat isa ay may aktibong papel sa Iglesia, ang katawan ni Kristo (Efeso 4:12-16).

Gayundin naman, kayo ay magiging *pari*. Upang maunawaan ang kahulugan nito, kailangang mabasa natin ang mga salita ng Diyos kay Moises sa Exodo 19:5. Noon ay ipinasya ng Diyos na kumilos sa sanlibutan at baguhin ang takbo ng kasaysayan sa

pamamagitan ng isang bayang kanya, na magiging Israel. Kayat sinasabi ni Pedro: ang tunay na bayan ng Diyos ay hindi Israel, na hindi kumilala kay Kristo, kundi kayo ang bayan ng Diyos.

Tayo, na bininyagan ay hindi nakabuo ng isa pang relihiyon: tayo ang tanging bayan ng Diyos, aktibong minorya at ang lebadura ng sanlibutan.

Tayo ay mga pari; hindi dahil napakarami ng ating panalangin, kundi sa pakahulugang alam ng mga taong sinauna: ang mga nakakapangahas na lumapit sa Diyos. Tayo ang may katungkulang magpalaki sa mga tao upang mahinog ang kaligtasan sa kanila: upang matuklasan ng mga tao at mga bansa ang kanilang nag-iisang kapalaran, at sa wakas, aming hindi nila malulutas ang mga problema kung hindi nila gagawing Panuntunan ng kanilang buhay ang Ebanghelyo.

Ang isang Kristiyano na may kamalayan sa kanyang dignidad bilang makaparing miyembro ng bayan ng Diyos, ay walang magagawa kundi *ipahayag ang*

Sion ng isang hinirang at mahalagang batong-panulok. Kailanman, di mapapahiya ang nagtitiwala sa kanya."

⁷Kaya sa inyong mga naniniwala ang dangal, ngunit sa mga ayaw maniwala naman, ang batong itinakwil ng mga nagtayo ang naging batong-panulok. ⁸at isang batong naninisod, isang batong nagpapadapa. Sila ang natutumba sa pagtatakwil sa aral. Dito talaga natutupad ang itinadhana sa kanila.

⁹Lahing hinirang naman kayo, isang samahan ng mga paring-hari, isang bansang banal, isang bayang inari ng Diyos upang ipahayag ang kanyang kadakilaan. Sapagkat tinawag niya kayo mula sa kadiliman patungo sa kanyang kahanga-hangang liwanag. ¹⁰Dati ay hindi kayo bayan, ngunit ngayon, bayan ng Diyos kayo. Dati, kayo'y di-kinaawaan ngunit ngayon ay kinaawaan.

Mamuhay kayo nang mabuti

¹¹Mga mahal ko, isinasamo ko sa inyong iwasan ang mga makalupang pagnanasa na kalaban ng kaluluwa; hindi ba mga dayuhan kayo sa daigdig na ito at nangingibang-bayan? ¹²Mamuhay kayo nang mabuti sa gitna ng mga pagano. Sa gayon, kung paratangan nila kayong gumagawa ng masama, makakakita naman sila sa inyo ng mabubuting gawa, at luluwalhatiin nila ang Diyos sa araw ng kanyang pagparito.

¹³Pasakop kayo sa lahat ng makataong kapangyarihan alang-alang sa Panginoon: sa hari sapagkat pinakamataas siya, ¹⁴sa mga gobernador sapagkat isinugo sila upang parusahan ang mga

gumagawa ng masama at parangalan ang gumagawa ng mabuti. ¹⁵Ibig ng Diyos na sa paggawa ng mabuti ay mapatahimik ninyo ang mga hangal na iyon na walang-isip. ¹⁶Maging malayang tao; mga lingkod ng Diyos kayo, huwag ipagdahilan ang kalayaan para pagtakpan ang masama. ¹⁷Igalang ninyo ang lahat, mahalín ang mga kapatid, matakot sa Diyos at igalang ang hari.

¹⁸Dapat pasakop ang mga katulong sa kanilang mga amo, hindi lamang sa mabubuti at mababait kundi sa mga mabagsik. ¹⁹Sapagkat pagpapala ang magbata nang walang-katarungang hirap alang-alang sa Diyos. ²⁰Anong kabutihang magtiis ng mga hampas dahil sa kasalanan? Ngunit kung parusahan kayo pagkagawa ng mabuti, kabutihan sa paningin ng Diyos ang inyong pagtitiis.

²¹Ito ang bokasyon ninyo; alalahanin na nagtiis si Kristo alang-alang sa inyo. Nagbigay siya ng halimbawa sa inyo at dapat ninyong sundin ang kanyang mga hakbang. ²²Hindi siya nagkasala at walang kasinungalingan sa kanyang bibig. ²³Hindi niya ginagantihan ng alipusta ang nag-aalipusta sa kanya; hindi niya binantaan ang nagpahirap sa kanya kundi ipinaubaya ang sarili sa matuwid humatol. ²⁴Ang ating mga kasalanan ang pinasan niya at taglay ng kanyang katawan sa krus upang makaalis tayo sa kasalanan at mamuhay sa kabanalan. Pinagaling tayo ng kanyang mga sugat. ²⁵Pagkat para kayong mga tupang naligaw noon, ngunit ngayo'y bumalik kayo sa Pastol at Tagapag-alaga ng inyong mga kaluluwa.

kanyang kadakilaan (9). Bunga ng paghirang at kaloob ng Diyos, ang mga Kristiyanong ito ay lahing hinirang, isang samahan ng mga paring-hari upang ipahayag ang Ebanghelyo. Nang bigyang-kahulugan ng Iglesya sa Batikano II kung ano ang mga Kristiyanong sinipi rito ang tatalang ito (9) sa "Lumen Gentium."

- 11. Dito, inaanyayahan tayong maging mga

huwarang mamamayan, manggagawa at kabiyak. Kung nilalapastangan tayo, isa iyan o higit na dahilan upang ipakita ang kagandahan ng buhay-Kristiyanong, at sinumang lumapastangan sa atin ay mali. At kung sisimulan ng mga may-kapangyarihan ang pag-uusig sa atin, hindi ito dahilan upang labagin ang mga batas.

Tingnan din ang komentaryo sa Tito 3:1.

Tungkulin ng mga mag-asawa

3 ¹Gayundin pasakop ang mga babae sa kani-kanilang asawa. Kung mayroon sa kanilang sumalungat sa salita, makukuha siya nang walang salita sa asal ng kanyang asawa. ²Sapat na sa kanyang makita ang seryoso at malinis na pamumuhay ninyo.

³Huwag padala sa panlabas na hitsura: ayos ng buhok, gintong kuwintas at pananamit. ⁴Sa halip, ingatan ninyo ang lihim at di-nawawalang kalooban nang may maamo at mapayapang diwa. Ito talaga ang mahalaga sa paningin ng Diyos. ⁵Ganito nag-ayos noon ang mga banal na babae na nanalig sa Diyos at napasakop sa kanilang asawa. ⁶Halimbawa si Sara; sinunod niya si Abraham at tinawag pa niyang panginoon. Mga anak din kayo ni Sara, kapag ginagawa ninyo ang tama at di natatakot o naliligalig.

⁷Kayong mga lalaki naman, magsama kayong mamuhay nang mahinahon ng inyong asawa at parangalan siya dahil sa likas na kahinaan ng babae, at dahil din sa magkasamang pagsali ninyo sa buhay na ipinagkaloob ng Diyos. Kung magkagayon, walang hahadlang sa inyong mga panalangin.

⁸Sa wakas, magkaisang-loob kayong lahat: magdamayan sa isa't isa at mahalín ang kapatid; maging mahabagin at mapagpakumbaba. ⁹Huwag ninyong gantihan ng masama ang masama o ng alipusta ang pag-alipusta. Sa halip, mag-

pala kayo sapagkat ito ang dahilan ng pagtawag sa inyo: na ariin ninyo ang pagpapala. ¹⁰Sapagkat kung may umiibig sa buhay at gustong tamasahan ang mabuting mga araw, mag-ingat siya ng kanyang dila sa masama at huwag bigkasin ng kanyang mga labi ang panlililnang. ¹¹Umiwas sa masama at gumawa ng mabuti; humanap ng kapayapaan at kumapit dito. ¹²Sapagkat nagbabantay ang Panginoon sa mga matuwid at dinidinig niya ang kanilang dalangin, ngunit sumisimangot siya sa gumagawa ng masama.

Huwag matakot o mabahala

¹³Sino naman ang mamiminsala sa inyo kung hinahangad ninyo ang mabuti? ¹⁴Mapapalad kayo kung nagtitiis kayo dahil sa kabutihan. *Huwag ninyong katakutan ang kinatatakutan nila, huwag kayong masisindak.* ¹⁵*Luwalhatiin naman ninyo sa inyong puso ang Panginoon, na si Kristo.* Maging handa nawa kayong sumagot sa sinumang nagtatanong tungkol sa inyong pag-asa, siyempre nang may kaunawaan at pitagan. ¹⁶Maging malinis nawa ang inyong budhi. Sa ganoon, siraan man kayo ng puri, mahihiya pa ang mga pumipintas sa inyong mabuting buhay kay Kristo. ¹⁷Mabuti pa ang magdusa sa paggawa ng mabuti, kung ganito ang kalooban ng Diyos, kaysa sa paggawa ng masama.

• **3.1** Sa pagsasalita sa mga pag-asawahan, higit na gusto ni Pedro na kausapin ang kababaihan. Iyon ba ay sapagkat kinikilala niya ang kahalagahan ng kanilang misyon? O baka naman, dahil sa ibang bahagi ng liham, higit niyang binigyang-pansin ang kahalagahan, na ayon sa kaugaliang Judío, ay nararapat lamang na nasa harapan ng kapulungan?

Bakit niya hinihingi na sundin ng kababaihan ang kanilang kabiyak? Hinahangad ba ng Diyos na mangyari ang ganito, o baka gusto ng Iglesya na napasasakop ang mga babae? Ipinaliwanag ito sa 1 Corinto 11:9 at Efeso 5:22. Narinig at itinuturo ng mga apostol ang makabagong kautusan ni Jesus na nagkaloob ng kapantay na karapatan sa babae at lalaki

sa kanilang pag-aasawa. Gayunman, sapagkat nabubuhay sila sa isang lipunang pinangyayarihan ng lalaki, hindi nila maubos-isipin o matuklasan ang bagong paraan ng pagbabahaginan ng mag-asawa.

Sa anu't anumang hindi nila mababago ang kulturang pinamamayanihan ng lalaki, sa loob ng magdamag lamang. Nagsasalita sila sa mga babaeng nabihasa na sa pagsunod. Nakaunawa ang ilang babae sa panawagan sa kalayaan mula kay Kristo (Lc 8:1), ngunit ipinakita nila ang gayon sa paraan na naging maalingasgas sa marami (1 Cor 11:6). Bigyang-pansin na angalong *anti-feminista* na mga salita sa Bagong Tipan ay nasa 1 Corinto 14:34-35 at sa 1 Timoteo 2:11-12. At iyak na sa dalawang iyon,

Tiisin ang mga hirap tulad ni Kristo

• ¹⁸ Alalahanin na sadyang namatay si Kristo dahil sa mga kasalanan; namatay ang matuwid alang-alang sa di-matuwid upang dalhin kayo sa Diyos. Pinatay siyang tao at binuhay nang espirituwal. ¹⁹ Noon niya pinuntahan ang mga nakabilanggong kaluluwa at pinangaralan. ²⁰ Sila nga ang mga ayaw na maniwala sa panahong nagmagandang-loob ang Diyos at gumawa naman si Noe ng daong. Kaunti lamang – walong tao – ang naligtas sa tubig. ²¹ Sinagisag nito ang binyag na nagliligtas sa inyo ngayon, hindi sa pag-aalis sa dumi ng katawan kundi sa paghingi sa Diyos na gawing mabuti ang ating kalooban sa bisa ng muling pagkabuhay ni Jesucristo.

²² Nasa kanan ng Diyos siya ngayon pagkapunta sa langit at ipinailalim naman sa kanya ang kapamahalaan at kapang-yarihan.

4 • ¹ Pagkaalam ninyo na naghirap si Kristo sa pantaong buhay niya, gawin ninyong armas ang kaisipang ito: nakipagsira na sa kasalanan ang naghihirap sa pantaong buhay ² kaya dapat ipamuhay ang nalalabing panahon sa pantaong buhay, hindi dala ng mga makalupang pagnanasa kundi para sa

ang mga salita ay hindi mula kay Pablo, sa halip, ay mula sa mga talatang idinagdag nang lumaon, ng kanyang mga tagasunod.

Pinapayuhan ni Pedro ang isang babae na pasukuin ang kanyang asawa sa kanyang mabuting pag-uugali at hindi sa salita. Bagamat hindi nararapat kaligtan ng isang babae ang kanyang panlabas na anyo, nasa kanyang panloob naman ang tunay na kagandahan.

Ang payo sa mga lalaki ay higit na babala: kailangang maging maasikasos sila at hindi maramot; may-pakiramdam, hindi marahas.

• ¹⁸. Sa talatang ito, tinutukoy ang “pagbaba ni Kristo sa impiyerno” na binabanggit sa *Sumasampalataya*: tingnan din ang Efeso 4:9 at ang komentaryo sa Mateo 27:52.

Si Pedro, ayon sa bukambibig ng kanyang kapanahunan, ay tumatalakay sa mga makasalanang tao sa panahon ni Noe. Sa mga Judio, sila ang halimbawa ng mga nagkakasala dahil sa kapabayaang at kakula-

kalooban ng Diyos. ³ Sapat na ang panahong inaksaya ninyo sa gawi ng mga pagano – isang buhay ng kahalayan, pag-nanasa, paglalasing, pagkain nang labis, mga pag-iinumang at makasalanang pagsamba sa mga diyus-diyusan. ⁴ Nagtataka sila ngayon kung bakit hindi na kayo nagsisitakbo patungo sa ganitong agos na walang ligtas, kaya nilalait nila kayo. ⁵ Ngunit pananagutan nila ito sa Diyos na handang humatol sa mga buhay at sa mga patay din. ⁶ Nararapat mag-ebanghelyo sa mga taong patay na; nahatulan man sa kamatayan ang pantaong buhay nila, makabuhay sila sa espiritu para sa Diyos.

⁷ Malapit na ang wakas ng lahat. Kaya mamuhay nawa kayong mahinahon at mapagtimpi upang makapanalangin kayo. ⁸ Higit sa lahat, magmahalan sana kayo nang tapat na pag-ibig sapagkat tinatakpan ng pag-ibig ang maraming kasalanan. ⁹ Patuluyin ninyo ang mga kapatid nang walang tutol. ¹⁰ Paglingkuran ninyo ang isa't isa sa kaloob na tinanggap ng bawat isa sa Diyos. Sa gayon, magiging tapat kayong katiwala ng iba't ibang kaloob ng Diyos. ¹¹ Kung may nagsasalita, marinig sana ang mga salita ng Diyos; kung may naglilingkod, makita sana ang awtoridad na natanggap

ngan ng tunay na pag-aalaala sa kalooban ng Diyos. Magkagayunman, tinubos sila ng Diyos: dumating siya para sa bawat isa.

Bigyang-pansin ang paghahambing sa baha at sa pagbibinyag: hinugasan at pinalis ng tubig ang matandang daigdig, ang buhay ng pagkakasala: ang taong lumalipit kay Kristo ay nagsisimula sa isang bagong buhay, nagsisikap para sa “isang dalisay na konsiyensya.”

Pinatay siyang tao (18); sinasabing ng teksto na ayon sa *laman*, ang ibig sabihin ay sapagkat tinanggap niya ang ating mortal na kalagayan (ito ang kahuilang ng laman para sa mga Judio). Itinaas siya sa pamamagitan ng Espiritu. Makikitang katulad ito ng Roma 1:4.

Naghirap si Kristo. Tingnan ang Roma 6.

• **4.1** *Nagtataka sila ngayon*: marahil ay madali tayong sumama ngayon sa mga nakapag-aalilingang mga kaugalian at hindi na nakagugulat sa mga hindi mananampalataya ang ating pag-uugali.

niya sa Diyos, at sa lahat pupurihin ang Diyos sa pamamagitan ni Jesucristo na sa kanya ang kaluwalhatian at ang kapang-yarihan magpakailanman. Amen.

Magalak makibahagi sa mga hirap ni Kristo

• ¹²Mga kaibigan, huwag kayong magtaka sa apoy na nagliyab upang subukin kayo. Kakatwa ba ang nangyari sa inyo? ¹³Nakikibahagi kayo sa mga hirap ni Kristo, kaya magalak kayo at pagkabunyag sa kanyang kaluwalhatian, malulubos ang inyong malaking kagagalan. ¹⁴Kung inaalipusta kayo dahil sa pangalan ni Kristo, mapalad kayo: lumililim nga sa inyo ang espiritung lumu-luwalhati na Espiritu ng Diyos. ¹⁵Huwag sanang parusahan ang sinuman sa inyo sa pagiging mamamatay-tao o mag-nanakaw, o mapaggawa ng masama, o manunubok. ¹⁶Sa halip, kung ang pagiging Kristiyano ang dahilan ng pagdurusa, huwag kayong mahiya at bayaang magbigay-puri sa Diyos ang pangalang ito.

¹⁷Panahon na ng paghatol at nagsisimula na ito sa sambahayan ng Diyos. Kung dapat kayong subukan muna, ano kaya ang wakas ng mga ayaw sumunod sa ebanghelyo ng Diyos? ¹⁸*Kung halos di maligtas ang matuwid, saan kaya haaharap ang tampalasan at makasalanang?* ¹⁹Kaya ipaubaya nawa ang sarili sa tapat na Maykapal ng mga nagtitiis

Ipinangaral sa patay ang Ebanghelyo (6). May kaugnayan ito sa talata 3:18-20. Mahirap na ipaliwanag ang talatang ito. Maaari ring tinutukoy nito ang mahiwagang pakikipagkita ni Jesus sa mga patay sa nakaraang panahon pagkatapos na mamatay siya. Tinubos din niya sila sa kanyang pagdating.

Mamuhay nang mahinahon at gugulin ang oras sa gabi sa pananalangin (7): hinihingi ng pananalangin ang isang buhay na may disiplina, tulad sa pagtulog kung oras na, at hindi inaaksaya ang oras na walang ginagawa sa mga kaabalang nakahahapo.

• 12. Ang mga taludtod na ito ay buod ng pinakadiwa ng liham na ito.

ayon sa kalooban ng Diyos habang gumagawa sila ng mabuti.

Ilan pang payo

5 • ¹Ang mga matatandang kasama ninyo ang kausap ko ngayon. Matanda rin akong gaya nila at saksi sa mga hirap ni Kristo nang ibahagi ang kaluwalhatiang dapat ibubunyag. ²Pastulin ninyo ang kawan ng Diyos na kasama ninyo. Pangalagaan ito hindi nang sapilitan kundi kusang-loob; hindi nang sakim sa salapi, kundi nang bukal sa kalooban; ³hindi bilang panginoon ng mga ipinagkatiwala sa inyo: sa halip maging halimbawa kayo ng kawan. ⁴At pagdating ng Kataas-taasang Pastol, tatanggap kayo ng di-kukupas na korona ng Kaluwalhatian.

⁵At kayong mga talubata, pasakop kayo sa Matatanda. Makitungo kayong lahat sa isa't isa nang may mababang kalooban sapagkat *tinututulan ng Diyos ang mga palalo ngunit nagbibigay sa mga mapagpakumbaba.*

⁶Kaya nga, magpakumbaba kayo at mapasailalim ng mabigat na kamay, upang itaas niya kayo sa takdang panahon. ⁷Ipaubaya ninyo sa kanya ang lahat ninyong kabalisahan: siya nga ang nagmamalasakit sa inyo.

⁸Magpigil kayo sa sarili at maglamay sapagkat aali-aligid ang diyablo na inyong kaaway at gaya siya ng umaatungal na leong humahanap ng masisisla.

Hindi matanggap ni Pedro na kailangang hatulan o mapiit ang isang Kristiyano dahil sa kanyang sariling pagkukulang, pagpatay, pagnanakaw at iba pa. Ngunit ilang "Kristiyano" sa pangalan lamang ang nasa piitan ngayon? At gaano pa karami ang dapat ay naroon?

• 5.1 Sa iba-ibang payo na sumusunod, makikita ang pinag-uukulan sa mga pastor – ang mga obispo at pari.

Sa pag-uusig, nakikita rin ni Pedro ang gawa ng diyablo na nagsisikap na panghinain ang loob ng umaasa kay Kristo.

Napatunayan na, na kapag naghahanda tayo sa

⁹Labanan ninyo siya na matatag sa pananampalataya; alam ninyo na dumaranas din ng gayong kahirapan ang mga kapatid ninyo sa buong sanlibutan.

¹⁰Tinawag kayo ng Diyos, ang bukal ng kahit anong kaloob, upang ibahagi kay Kristo ang walang-hanggang kaluwalian. Sa pagtitiis ninyo nang kaunti, kayo'y gagawing ganap ng Diyos, patibayin, palalaksin at patatagin magpasawalang-hanggan. ¹¹Sa kanya ang kapangyarihan magpakailanman. Amen.

• ¹²Ipinasulat ko ang maikling liham na ito kay Silas na itinuturing kong tapat na kapatid. Ginusto kong pasiglahin kayo at sabihan na tunay na kaloob ng Diyos ang mga nangyayaring ito. Dito kayo magpakatatag.

¹³Binabati kayo ng kapatirang nasa Babilonia na hinirang na kasama ninyo. Binabati rin kayo ng anak kong si Marcos.

¹⁴Magbatian kayo ng halik ng pagmamahal. Ang kapayapaan ay sumayong lahat na nakay Kristo.

pagbuo ng isang mahalagang pasya o sa paglilingkod kay Kristo, maraming lumilitaw na mga sagabal. Nawala ang lahat sa taong natatakot. Kapag tinangka niyang makahabang na muli, daragdagan ng diyablo ang pagsalakay. Karaniwan ang mga pagsubok na iyon, at kailangan nating harapin ang mga iyon nang may gising na pananampalataya.

• 12. *Babilonia*: sa wika ng mga Kristiyano nang panahong iyon ay nagpapahiwatig ng "dakilang lungsod," ang sentro ng mga relihiyong pagano, ang Roma. (Tingnan ang Pag 17). Mayroon nang pama-yanan ang Roma, ang Iglesya, nang panahong sumusulat si Pedro.